

เครื่องมือวัดและประเมินผล
“วรรณคดีและวรรณกรรม”
(ฉบับนักเรียน)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

สถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ
สงวนลิขสิทธิ์

ตอบคำถาม ข้อ ๖ - ๑๐ จากบทอ่านต่อไปนี้

บ้านชูชกพราหมณ์ ไปบิขามโดยด่าน บมิลานบมิหลง ดั้นแดนดงไต่เต้า ทำถึงฝั่งจตุรัส โขษขรณี โดยยอจุดฤกษ์สั่ง ก็ซังใจรำพึง รำพึง ดังนี้ ในวันนี้ ตะวันบ่ายม่ายไม้ ก็จจะจวนเข้าได้พอพลบ สบสนธยาบาด แลในกาลบัดนี้อันว่าเจ้ามัทรี ก็จจะลีลามมาแต่ป่าแล ดังจริง ชื่ออันว่าหญิงทั้งหลาย ย่อมก็ทำเป็นอันตราย แก่ทานทายกใส่ ในกาลพ่ຸงนี้เข้า ครั้นเจ้ามัทรี ดาบสนั่นนักพรต จากพระดาบสไปป่านั้น อันว่ากูก็จะไต่เต้าเข้าไปสู่ ถึงที่อยู่อาศรมนั้น ครั้นกูเข้าไปใกล้พระราชฤกษ์ อันมีใจตยาคนั้น กูก็จะขอ พระราชกุมารทั้งสององค์ แต่ท้าวผู้จงจำเริญธรรม ทุกเมื่อนั้น ในเมื่อเจ้ามัทรี ไปบิขามาสู่อาศรมบพนั้น กูก็จะเอาสองกุมารกุมารี ไปโดยดีด้วย พราหมณ์ก็ขึ้นข้างเขา เจื่อมแง แต่แวนวัน ก็มีโกลบรรณศาลา อาศรมบพนั้น

(มหาชาติคำหลวง, กัณฑ์กุมาร)

๖. คำกล่าวของชูชกที่ว่า “ชื่ออันว่าหญิงทั้งหลาย ย่อมก็ทำเป็นอันตราย แก่ทานทายกใส่” จัดอยู่ในสารประเภทใด

ก. ข้อเท็จจริง

ข. ข้อคิดเห็น

ค. ข้อเสนอแนะ

ง. ข้อสงสัย

๗. การกระทำของชูชกตรงกับสำนวนใด

ก. ซ้ำ ๆ ได้พำรำเล่งงาม

ข. กว่าถั่วจะสุกงาก็ไหม้

ค. ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น

ง. ไม่เห็นน้ำตดกระบอก ไม่เห็นกระรอกโก่งหน้าไม้

๘. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้อง

ก. ภารกิจของชูชกสำเร็จได้เพราะชูชกใช้จิตวิทยา

ข. ภารกิจของชูชกสำเร็จได้เพราะชูชกรู้จักการวางแผน

ค. ภารกิจของชูชกสำเร็จได้เพราะชูชกประเมินสถานการณ์

ง. ภารกิจของชูชกสำเร็จได้เพราะเหตุการณ์ถูกกำหนดโดยชะตากรรม

๙. ในตอนที่ปรากฏข้อใดไม่ใช่ลักษณะของชูชก

ก. ฉลาด

ข. สุขุม

ค. เจ้าเล่ห์

ง. เยอหยิ่ง

๑๐. บทอ่านตอนที่ยกมาตรงกับโวหารประเภทใด

ก. สารกโวหาร

ข. อธิบายโวหาร

ค. บรรยายโวหาร

ง. พรรณนาโวหาร

ตอบคำถาม ข้อ ๑๑ - ๑๕ จากบทอ่านต่อไปนี้

บัวบานกลีบขยาย

ไม่ควรคิดก็อย่าคิดเข้าต่อลื้อ ไม่ควรซื้อขอตเขาด้วยโวหาร ไม่ควรเป็นก็อย่าเป็นเหมือน เช่นพาล ไม่ควรสมานอย่าสมครสมาคม ไม่ควรรอกก็อย่าต่อเข้าด้านตัด ไม่ควรทัดทานถ้อยอย่าทับถม ไม่ควรชิดอย่าสนิทสนมชม ไม่ควรข่มก็อย่าซ่อนให้เคื่องคำ ไม่ควรหาญอย่ารานให้ร้อนร้าว ไม่ควรกล่าว พึงระวังอย่าปลั่งถล่ำ ไม่ควรเปิดก็อย่าเชิดชูเงื่อนงำ ไม่ควรทำตรงทำพยุ่งจุง ๆ ๖ คำ

(กลบทสุภาษิต, หลวงธรรมมาภิรมณ์ (ถึก จิตรถึก))

๑๑. ข้อใดมีกลวิธีต่างจากข้ออื่น

ก. ไม่ควรคิดก็อย่าคิดเข้าต่อลื้อ

ข. ไม่ควรซื้อขอตเขาด้วยโวหาร

ค. ไม่ควรทัดทานถ้อยอย่าทับถม

ง. ไม่ควรข่มก็อย่าซ่อนให้เคื่องคำ

๑๒. จากบทอ่านสอนเรื่องใดเด่นชัดที่สุด

ก. การพูด

ข. การคิด

ค. การคบเพื่อน

ง. การศึกษาหาความรู้

๑๓. ข้อใดมีความหมายใกล้เคียงกับคำว่า “โหวหาร” ในบทอ่านมากที่สุด

ก. ต้านตัด

ข. ถ้อย

ค. เชิดชู

ง. ร้อนร้าว

๑๔. จากบทอ่านสะท้อนให้เห็นลักษณะใดเด่นชัดที่สุด

ก. ประณีประนอม

ข. ไคร่ครวญ ไตร่ตรอง

ค. เชื้อถือและเชื่อฟังผู้ใหญ่

ง. อ่อนน้อมและเคารพผู้อาวุโส

๑๕. เนื้อความในบทอ่านขัดแย้งกับแนวคิดใดมากที่สุด

ก. อ่อนน้อมถ่อมตน

ข. รู้จักกาลเทศะ

ค. ความคิดสร้างสรรค์

ง. รู้จักที่ต่ำที่สูง

ตอบคำถาม ข้อ ๑๖ - ๒๐ จากบทอ่านต่อไปนี้

ความโกรธเกรี้ยวของเจ้าจุมโหมกระพือ มั่นยึดตัวสูงขึ้นอีก หัวของมันแน่นเอนมาทางเบื้องหลัง เหมือนคันธนูที่ถูกน้ำวจนสุดล้า ปากของมันอ้าออก เผยให้เห็นเขี้ยวอันโค้งงอและวาววับ ลมทุ่งยังกระโชกู่หวิวมิหยุดยั้ง ขอบดวงทางด้านล่างของดวงตะวันแตะเส้นขอบฟ้า เสียงวู้ลุกแห่งร้องเรียกหาแม่ดังมาอย่างว่าแห้ว เหี้ยยวแดงตัวหนึ่งลอยละล่องอยู่สูงลิบลิว ส่งเสียงกรีดร้องแหลมสูงด้วยความหิวโหย ขณะมุ่งหน้ากลับไปสู่วังรังอันเร้นลับของมัน ยังมีทันสิ้นเสียงร้องของเหี้ยยว เจ้าจุมก็ฉกลงมาเต็มแรง
(อสรพิษ, แดนอรัญ แสงทอง)

๑๖. โหวหารในข้อใด**ไม่ปรากฏ**ในบทอ่าน

ก. สัทพจน์

ข. อติพจน์

ค. บุคคลวัต

ง. อุปมา

๑๗. เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นในเวลาใด

ก. เช้า

ข. สาย

ค. บ่าย

ง. เย็น

๑๘. เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นมีลักษณะอย่างไร

ก. เชื่องช้า

ข. รวดเร็ว

ค. ฉับพลัน

ง. ค่อยเป็นค่อยไป

๑๙. “เหี้ยยวแดงตัวหนึ่งลอยละล่องอยู่สูงลิบลิว ส่งเสียงกรีดร้องแหลมสูงด้วยความหิวโหย ขณะมุ่งหน้ากลับไปสู่วังรังอันเร้นลับของมัน” ข้อความนี้มีความโดดเด่นด้านกลวิธีเช่นไร

ก. การเล่นคำซ้ำ

ข. การเล่นคำพ้อง

ค. การเล่นเสียงพยัญชนะ

ง. การเล่นเสียงวรรณยุกต์

๒๐. ใจความสำคัญของข้อความอยู่บริเวณใดของย่อหน้า

ก. ต้นย่อหน้า

ข. กลางย่อหน้า

ค. ท้ายย่อหน้า

ง. ต้นและท้ายย่อหน้า

ตอนที่ ๒

คำชี้แจง (ครูอ่านคำชี้แจงให้นักเรียนฟัง)

ให้นักเรียนตอบคำถาม ข้อ ๑ - ๒ จากบทอ่านที่กำหนดให้ ใช้เวลา ๒๐ นาที

ความรู้คู่ควบการปฏิบัติข้อที่สาม
คือความรู้จักตนเอง
ในแง่มุมต่าง ๆ
ทั้งด้านกาย และใจ
ทั้งส่วนดี และส่วนเสีย
ทั้งจุดเด่น และข้อบกพร่อง
ตามสภาพที่เป็นจริง
ในการเผชิญเหตุการณ์และหน้าที่การงานในชีวิต
ผู้ฉลาดย่อมรู้จักความสามารถของตนเอง
เพื่อประกอบการตัดสินใจให้ถูกต้อง
ไม่หักโหมงานเกินตัว
ซึ่งมักให้โทษมากกว่าคุณ
(เพื่อความผลิบานของบุปผชาติแห่งชีวิต, ระวี ภาวิไล)

๑. ให้นักเรียนเขียนข้อคิดที่ได้จากบทอ่าน จำนวน ๔ ข้อ

๒. ให้นักเรียนเลือกข้อคิดใดข้อคิดหนึ่ง แล้วเขียนการนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน